

Krajská nadobecní samospráva, jež se v podobě zřízení krajů zrodila spolu s novým tisíciletím, je v našich končinách v podstatě novum. Ta trocha patosu nechť je autorce odpuštěna s ohledem na to, jaké porodní bolesti tento zrod doprovázely. A také s ohledem na to, že k těmto výdobytkům demokratizace naší společnosti má poněkud citově zabarvený vztah, neb se jako úřednice jednoho krajského úřadu dennodenně setkává s běžným životem, potížemi, plány i sny tohoto ve veřejné správě nového organismu. Jako úředník s právnickým vzděláním, který chce poctivě a zodpovědně aplikovat normy regionálního práva s ohledem na jejich účel, se tak musí nutně ptát, jaké je postavení kraje ve veřejné správě. Systém veřejné správy je systémem institucí s předem stanovenou strukturou a formálně pojatým jednáním, komunikací a vzájemnou interakcí. Odpověď, avšak jistě ne vyčerpávající, tak lze nalézt při bližším pohledu na specifickou povahu kraje jako instituce, na jeho stanovenou působnost a pravomoc, a na nastavený systém jeho vztahů k ostatním subjektům veřejné správy.

Práce se tedy bude po nezbytném historickém, srovnávacím a teoretickém úvodu zabývat naznačenými třemi základními otázkami. Nejprve budou popsány charakteristické rysy kraje coby zkoumaného subjektu veřejné správy, mezi které je tradičně řazen jeho územní základ, osobní základ a právo na samosprávu, a za které lze považovat též právní formu tohoto subjektu veřejného práva a s ní související organizační uspořádání a ekonomický základ. Dále budou předmětem zájmu úkoly kraje, tedy jeho působnost, a veřejnoprávní prostředky poskytnuté mu k plnění těchto úkolů, tedy jeho pravomoc. V neposlední řadě je třeba se zabývat ukotvením kraje ve spleti vztahů subjektů veřejného práva, zejména půjde o spojitost s obcemi, ostatními kraji a samozřejmě se státem.